

SIRI ISU-ISU MAHKAMAH SYARIAH

Undang-Undang Keluarga dan Prosedur

Ketua Penyunting
Najibah Mohd Zin

Sidang Penyunting
Azizah Mohd
Mohd Hisham Mohd Kamal
Nora Abdul Hak
Norliah Ibrahim
Normi Abdul Malek
Roslina Che Soh@Yusoff
Tajul Aris Ahmad Bustami

Jabatan Undang-Undang Islam
Kulliyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
&

Pusat Undang-Undang Harun M. Hashim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia

2009

239900

Copy no:	11146788
Initial:	WMM
Date:	9/2/10
Location:	MAIN /PJ /ISTAC /NILAI /K /K2 /ITBF

Diterbitkan oleh:

Jabatan Undang-Undang Islam
Kulliyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
Jalan Gombak
Selangor, Malaysia

&

Pusat Undang-Undang Harun M. Hashim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
53100 Jalan Gombak
Selangor, Malaysia

© Jabatan Undang-Undang Islam, 2009

ISBN: 978-983-41203-5-1

All rights reserved. This publication is protected by copyright and permission should be obtained from the Publisher prior to any prohibited reproduction, storage in a retrieval system, or transmission in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or likewise.

1
410
KPG
54
4548
2009

20/3/10 nhh
13/8/10 HJ
9/2/11 LFK

KANDUNGAN

<i>Singkatan</i>	<i>ix</i>
<i>Senarai Statut</i>	<i>xi</i>
<i>Senarai Kes</i>	<i>xvii</i>
<i>Pengenalan Penyunting</i>	<i>xxi</i>
<i>Pengenalan Penulis</i>	<i>xxiii</i>
Pengenalan	xxviii

BAHAGIAN I

KAHWIN LARI DAN IMPLIKASI UNDANG-UNDANG

- 1. Kahwin Lari di Malaysia: Perspektif Umum dan Penilaian** 4
Y.A.A. Dato' Aria Diraja Daud bin Muhammad
- 2. Kahwin Lari: Masalah dan Penyelesaiannya** 11
Prof Madya Dr. Mahammad bin Arifin
- 3. Kahwin Lari: Amalan dan Peruntukan Undang-undang** 19
Noraini Md. Hashim
- 4. Kahwin Lari: Pengalaman Majlis Agama Selatan Thailand (Narathiwat)** 31
Ustaz Ishak bin Mohammad

BAHAGIAN II

ANAK TAK SAHTARAF: PERLINDUNGAN DAN KEBAJIKAN

- 5. Anak Tak Sahtaraf Dari Perspektif Islam** 41
Datuk Md. Hashim Yahaya

6. **Melindungi Hak-Hak Anak Tak Sahtaraf:** 47
Peruntukan di bawah Undang-undang di Malaysia
Dr. Azizah Mohd
7. **Anak Tak Sahtaraf: Perlindungan dan Kebajikan** 73
Pn Rosmaini Ahmad

BAHAGIAN III NAFKAH DAN HADANAH: HAK SEORANG ANAK

8. **Hak Jagaan Anak/Hadanah Menurut Undang-Undang Islam & Pelaksanaannya di Malaysia** 87
Normi Abdul Malek
9. **Hak Kanak-kanak dalam Aspek Hadanah: Prinsip-prinsip yang Digunapakai oleh Mahkamah dalam Tuntutan Hadanah, Pelaksanaan dan Permasalahan** 106
Abu Bakar Ahmad
10. **Hadanah dalam Kes-kes Pertukaran Agama** 121
Zulkifly Muda
11. **Hak Kanak-kanak dari Aspek Nafkah: Menurut Undang-undang Keluarga Islam** 137
Nora Abdul Hak
12. **Hak Kanak-kanak dari Aspek Nafkah: Perintah Mahkamah, Pelaksanaan dan Permasalahan** 149
Zainor Rashid Hassin
13. **Prosedur *Mal* Mahkamah Syariah (Tuntutan Nafkah)** 162
Ahmad bin Daud
14. **Nafkah Anak Terdampar yang Tidak Diketahui Ibu-Bapa atau Penjaganya (*Laqit*) dari Perspektif Islam dan Praktis di Malaysia** 178
Azizah Mohd

**BAHAGIAN IV
PERMOHONAN EX-PARTE DAN PERBICARAAN TANPA
KEHADIRAN DEFENDAN**

15.	Permohonan <i>Ex-Parte</i> dan Perintah Interim di Mahkamah Syariah
Mohd Naim Mokhtar	191
16.	Permohonan <i>Ex-Parte</i> dan Perbicaraan Tanpa Kehadiran Defendan di Mahkamah Syariah: Satu Perbandingan
Mahyuddin Md. Zahari	210
17.	Prosedur Tuntutan Ta'liq Tanpa Kehadiran Suami di Mahkamah Syariah
Tajul Aris Ahmad Bustami	227

**BAHAGIAN V
PERMOHONAN EX-PARTE DAN PELAKSANAAN
PERINTAH INJUNKSI**

18.	Pelaksanaan Perintah Injunksi di Mahkamah Syariah
Abdullah Abu Bakar	241
19.	Injunksi dalam Undang-undang Islam dan Pemakaiannya di Mahkamah Syariah
Najibah Mohd Zin	247

BAHAGIAN VI
PENYELESAIAN KONFLIK KELUARGA MELALUI *SULH*

20.	<i>Sulh</i> Dalam Perundangan Islam	261
	Raihanah Haji Azahari	
21.	Amalan Dan Permasalahan <i>Sulh</i> Di Jabatan Kehakiman Syariah Selangor Darul Ehsan (JAKESS)	295
	Atras bin Haji Mohamad Zin	
22.	Pelaksanaan <i>Sulh</i> Di Mahkamah Syariah Singapura	319
	Haji Sallim bin Jasman	
	<i>Indeks</i>	329

BAB 3

KAHWIN LARI: AMALAN DAN PERUNTUKAN UNDANG-UNDANG

Noraini Md Hashim

Pendahuluan

Institusi kekeluargaan bermula dengan terbentuknya sesebuah perkahwinan. Perkahwinan pula menurut undang-undang Islam adalah satu kontrak sivil dan merupakan satu ibadah. Perkahwinan boleh diadakan tanpa apa-apa istiadat atau prosedur tertentu, malah ia tidak memerlukan upacara khas mahupun pegawai yang tertentu. Islam juga tidak pernah mensyaratkan agar perkahwinan itu direkod dan didaftarkan sama ada secara rasmi atau tidak, bahkan tidak disyaratkan ditulis sekalipun.¹ Sesuatu akad perkahwinan dianggap sah dan mengikat sekiranya telah memenuhi segala rukun dan syarat yang ditetapkan oleh hukum *syarak*.² Atas dasar ini, Islam tidak melarang perkahwinan dijalankan di mana jua dan dalam apa-apa keadaan sekalipun asalkan segala rukun dan syarat-syaratnya dipenuhi. Atas kemudahan ini, ada segelintir pasangan yang mengambil kesempatan antara lain untuk kahwin lari. Oleh itu, undang-undang keluarga Islam negeri-negeri di Malaysia telah memperuntukkan beberapa sekatan dalam perlaksanaan perkahwinan bagi menjamin tidak berlakunya penyelewengan dalam perkara ini. Peruntukan ini adalah dalam bentuk prosedur perkahwinan, antaranya permohonan kebenaran berkahwin, penetapan umur minimum, penentuan status perkahwinan, perkahwinan di hadapan pendaftar perkahwinan bertauliah, penentuan tempat perkahwinan, permohonan berpoligami dan juga pendaftaran perkahwinan. Kedua-dua prosedur dan pendaftaran adalah bagi kemaslahatan dan kesejahteraan sosial. Walaupun peraturan yang ditetapkan tidak menjadi syarat sahnya satu perkahwinan, namun perlanggarannya menyalahi undang-undang yang telah ditetapkan.